

อาหารจานเด็ดสุโข-ลก

เทศบาลตำบลสุโข-ลก จังหวัดนราธิวาส

เทศบาลตำบลสุโข-ลก ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองสุโข-ลก วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547

ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสุโข-ลก มีลักษณะทางสังคมที่โดดเด่นเฉพาะตัวเป็นการผสมผสานระหว่างวิถีชีวิตของชาวพุทธ ชาวจีน และชาวมุสลิม ก่อให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลาย และเป็นเมืองชายแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย มีนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาในแต่ละเดือนเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในการบริการนักท่องเที่ยว มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส จึงได้มีแนวคิดในการร่วมมือกับผู้ประกอบการในเขตเทศบาล ออกร้านจำหน่ายอาหาร ทั้งอาหารไทย จีน และอิสลาม เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนราธิวาส โดยได้จัดขึ้นครั้งแรกในปี 2538 แต่ประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาโครงการต่อไปได้ ต่อมาผู้บริหารเทศบาลจึงมีแนวคิดที่จะเข้ามาสนับสนุนและดำเนินงานในโครงการนี้ต่อไปเพื่อให้เป็นกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสุโข-ลก ในทุกๆ ปี

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2547

อำเภอ: สุโข-ลก

จังหวัด: นราธิวาส

ประชากร: 32,525 คน

พื้นที่: 22.5 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลเมือง

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2539 เทศบาลตำบลสุโข-ลก ได้จัดให้มีโครงการ "อาหารจานเด็ดสุโข-ลก" ซึ่งเป็นการร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและผู้ประกอบการร้านอาหารในเขตเทศบาล จัดจำหน่ายอาหารที่อร่อยและราคาถูกให้แก่นักท่องเที่ยวและประชาชน พร้อมทั้งจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านและการออกร้านจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1.เทศบาลได้มอบหมายกองการศึกษา เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดโครงการอาหารจานเด็ด เพื่อให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ซึ่งก่อนการจัดงานในแต่ละปี กองการศึกษาจะจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือวางแผนร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับการจัดงาน ซึ่งประกอบด้วย

- ผู้บริหารเทศบาลและเจ้าหน้าที่ของเทศบาล
- ตัวแทนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ตัวแทนจากสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนราธิวาส
- ตัวแทนจากชมรมโรงแรมอำเภอสุโข-ลก
- ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหารในเขตเทศบาล
- ผู้แทนชุมชน

2.งานอาหารจานเด็ดจัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง ในระหว่าง 30 สิงหาคม ถึง 1 กันยายน ของแต่ละปี รวมระยะเวลา 3 วัน โดยสถานที่จัดงานคือ "สวนสิรินธร" ซึ่งเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ของเทศบาล อยู่ติดกับแม่น้ำสุโข-ลก และมีสระน้ำและน้ำพุที่สวยงาม

3.ออกประกาศเทศบาลตำบลสุโงโลกแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานการจัดเทศกาลอาหารจานเด็ดซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการทั้งหมด 16 ชุด ประกอบด้วย

- คณะกรรมการที่ปรึกษา
- คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ
- คณะทำงานฝ่ายจัดสถานที่ แสง เสียง
- คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์
- คณะทำงานฝ่ายการเงิน
- คณะทำงานฝ่ายรักษาความสงบเรียบร้อย
- คณะทำงานฝ่ายกิจกรรมประกวดและสาธิต
- คณะทำงานฝ่ายจัดหาร้านอาหารและร้านค้า
- คณะทำงานจัดการแข่งขันเกมและกิจกรรม
- คณะทำงานฝ่ายปฏิคม
- คณะทำงานฝ่ายพิธีการ
- คณะทำงานฝ่ายพยาบาลและรักษาความสะอาด
- คณะทำงานฝ่ายประสานงานต่างประเทศ
- คณะทำงานฝ่ายจัดแสดงหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- คณะทำงานฝ่ายการแสดงและมหรสพ
- คณะทำงานฝ่ายประเมินผล

4.เทศบาลได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนร้านค้าในเขตเทศบาลเข้าร่วมออกจากร้านจำหน่ายอาหาร ผ่านทางวิทยุท้องถิ่น แผ่นป้ายประกาศ และเอกสารประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คือ วารสารและปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปี

5.การคัดเลือกร้านค้าที่จะเข้าร่วมงานอาหารจานเด็ด เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการฝ่ายจัดหาร้านอาหารและร้านค้า ซึ่งร้านค้าที่จะได้เข้าร่วมออกจากร้านในงานนั้น ต้องเป็นร้านที่มีการจำหน่ายอาหารซึ่งถูกสุขลักษณะ รสชาติอร่อยและเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป โดยแต่ละร้านจะต้องชำระค่าธรรมเนียม เป็นเงินจำนวน 500 บาท และมีการจัดสรรพื้นที่เพื่อจัดวางแผงลอยสำหรับแต่ละร้านประมาณ 3x4 เมตร โดยกำหนดราคาอาหารที่จะจัดจำหน่ายในงานไม่เกินจานละ 30 บาท ยกเว้นอาหารทะเลเผา ราคาจำหน่ายจะคิดตามอัตราหน้าภัตตาคาร

6.มีการจัดประกวดอาหารพื้นเมือง เช่น โรตีสัมตำ ไข่เจียวทรงเครื่อง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของคณะทำงานฝ่ายกิจกรรมประกวดและสาธิต โดยในแต่ละวันจะมีการประกวดการทำอาหารวันละ 1 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะจำกัดผู้เข้าแข่งขันไม่เกิน 10 ราย โดยผู้เข้าร่วมการแข่งขันแต่ละรายจะได้รับเงินสนับสนุนการเข้าแข่งขันจากเทศบาลรายละ 300 บาท ผู้ชนะการประกวดการทำอาหารในแต่ละวันจะได้รับเงินรางวัลคือ

- รางวัลที่ 1 เงินสด 1,500 บาท
- รางวัลที่ 2 เงินสด 1,000 บาท
- รางวัลที่ 3 เงินสด 500 บาท

ทั้งนี้ เทศบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่าอาหารที่ชนะเลิศการประกวด ต้องเป็นอาหารที่สะอาด ถูกหลักอนามัย รสชาติอร่อย และมีสีสันท่ารับประทาน

7.งานอาหารจานเด็ดในแต่ละวันจะเริ่มตั้งแต่เวลา 11.00 - 24.00 น. โดยจะมีการจัดเวทีการแสดงดนตรีทั้งดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีสากล พร้อมด้วยการแสดงศิลปวัฒนธรรม 4 ภาค ในช่วงเวลาเย็นของแต่ละวัน โดยการแสดงศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ในงานจะได้รับความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกับเทศบาลสุโงโลก เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง สถาบันราชภัฏยะลา นอกจากนี้ในปี 2546 ที่ผ่านมามีได้รับความร่วมมือจาก โรงเรียนศรีกระนวนวิทยา จังหวัดขอนแก่น มาร่วมแสดงศิลปการแสดงพื้นบ้านของภาคอีสานอีกด้วย

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กรกฎาคม 2539	- นำรายละเอียดโครงการซึ่งจัดทำแล้วเสร็จ เสนอต่อที่ประชุมสภาเทศบาล เพื่อพิจารณา - ทำหนังสือเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกับการจัดงานซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ คือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา ชมรมโรงแรมอำเภอ สุโขทัย-ลก ผู้ประกอบการร้านอาหารในเขตเทศบาล และผู้แทนชุมชน เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนการทำงาน - จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการทำงาน รวมถึงมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่ฝ่ายต่างๆ - ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการในเขตเทศบาล เข้าร่วมออกจากร้านจำหน่ายอาหารและร่วมประกวดการทำอาหารพื้นเมือง	- ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา - ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา - ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา - ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา
สิงหาคม 2539	- ประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ร่วมออกจากร้านจำหน่ายสินค้า รวมถึงการจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่จะใช้ในงาน - แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกร้านค้า ที่จะเข้าร่วมจำหน่ายอาหารในงาน - คณะกรรมการคัดเลือกร้านค้า ทำการคัดเลือกร้านค้าที่จะเข้าร่วมออกจากร้านจำหน่ายอาหาร - ประชาสัมพันธ์การจัดงานให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ	- ปลัดเทศบาล, ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา - นายกเทศมนตรี - คณะกรรมการคัดเลือกร้านค้า - ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา/ สถานีวิทยุท้องถิ่น/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
30 สิงหาคม-1 กันยายน 2539	- จัดงานอาหารจานเด็ดสุโขทัย-ลก ตามแผนงานที่ได้จัดเตรียมไว้	- เทศบาล
กันยายน 2539	- จัดประชุมเพื่อประเมินผลการจัดงาน	- เทศบาล

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

- หน่วยงาน/องค์กร -

สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว
จังหวัดนครราชสีมา
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคใต้ เขต 3
ชมรมโรงแรมอำเภอ
สุโขทัย-ลก
คณะผู้บริหารเทศบาล

- บทบาทความร่วมมือ -

เป็นหน่วยงานที่ริเริ่มการจัดงานในครั้งแรก นอกจากนี้ยังส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ความเห็นและร่วมประชุมวางแผนการดำเนินงานในแต่ละปี ประชาสัมพันธ์โครงการนี้ลงในวารสารและปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ความเห็นและร่วมประชุมวางแผนการดำเนินงานในแต่ละปีและเปิดร้านจำหน่ายอาหารประเภทเดียวกับโรงแรม สนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการนี้ และมอบหมายให้กองการศึกษา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดงานในแต่ละปี

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

-สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา มีแนวคิดในการจัดงานที่เป็นการรวบรวมวัฒนธรรมของชาวพุทธ, ชาวจีน และชาวมุสลิมไว้ด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล แต่ประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน จึงทำให้ไม่สามารถพัฒนาโครงการต่อไปได้

หลังการดำเนินการ

-เทศบาล ได้มอบหมายให้กองการศึกษา รับผิดชอบการจัดโครงการอาหารจานเด็ด เพื่อให้มีการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน มีการกำหนดระยะเวลา และสถานที่จัดงานที่แน่นอน
-มีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการในเทศบาล จัดจำหน่ายอาหาร ทั้งอาหารไทย จีน และอิสลาม พร้อมกับกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรม 4 ภาค และการประกวดการทำอาหาร เป็นประจำทุกปี ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวสิงคโปร์ และมาเลเซียเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ปีละประมาณ 20-30%

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1.การจัดทำอาหารของร้านอาหารในงาน มักจะไม่ทันต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากบุคลากรของร้านอาหารไม่เพียงพอต่อความต้องการ	-เทศบาลได้ขอมยืมวิทยากรในเรื่องคุณภาพของอาหาร เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถประกอบอาหารได้รวดเร็วขึ้น แต่สำหรับการประกวดการจัดทำอาหาร จะยังคงต้องเน้นที่คุณภาพเช่นเดิม
2.ผลการประกวดการจัดทำอาหารในบางครั้งอาจไม่เป็นที่พอใจของร้านอาหารที่เข้าร่วมการประกวด	-มีการอธิบายให้ร้านอาหารที่เข้าร่วมประกวดทราบถึงขั้นตอนของการตัดสินและเงื่อนไขการพิจารณาให้รางวัลของคณะกรรมการ และจัดบุคลากรภายนอกเป็นกรรมการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ความสำเร็จของโครงการนี้ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการในเทศบาล ที่ได้เข้าร่วมออกจำหน่ายอาหารในงานอาหารจานเด็ดสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้ริเริ่มโครงการนี้ในปีแรกและร่วมประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานในทุกๆ ปี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้ช่วยเผยแพร่งานให้เป็นที่รู้จักแก่ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และผู้บริหารเทศบาลและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายโดยเฉพาะกองการศึกษาที่ได้เสียสละแรงงานและเวลาร่วมกันจัดงานจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการนี้จะมีความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไปในอนาคต ดังจะเห็นได้จากการจัดงานต่อเนื่องกันมาถึง 8 ปี จนถือเป็นเทศกาลสำคัญที่กำหนดไว้ในปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นอกจากนี้เทศบาลยังบรรจุโครงการดังกล่าวไว้ในแผนพัฒนาเทศบาล และฝ่ายบริหารมีนโยบายที่จะจัดสรรงบประมาณของเทศบาลเพื่อใช้จัดงานนี้ทุกปี

บทเรียนที่ได้รับ

ท้องถิ่นแต่ละแห่งต่างมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไป ดังเช่นเทศบาลมีจุดเด่นที่ความหลากหลายของวัฒนธรรมที่เป็นการผสมกันระหว่างวัฒนธรรมจีน ไทย และอิสลาม จึงอาจจะนำจุดเด่นที่แต่ละท้องถิ่นมีมาจัดทำโครงการเพื่อเป็นประโยชน์แก่ชุมชนได้

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

ท้องถิ่นอื่นสามารถนำโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้หากในชุมชนมีอาหารพื้นเมืองที่มีความหลากหลาย ซึ่งสิ่งสำคัญคือต้องพยายามรักษามาตรฐานของอาหารที่จัดจำหน่าย ทั้งในด้านคุณภาพและราคา นอกจากนี้หากมีการจัดจำหน่ายสินค้าอื่นๆ ในงาน ก็ไม่ควรจะมีจำนวนมากเกินไปจนทำให้การจัดจำหน่ายอาหารลดความสำคัญ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นางปราณีดี ถาวร
ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก
ที่อยู่ : ตำบลสุโขทัย-ลก อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ : (073) 611-077, 614-005, (01) 478-1835

ชื่อ-นามสกุล : นายสินนิมิตร บุษบงค์
ตำแหน่ง : ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการศึกษา
หน่วยงาน : กองการศึกษา เทศบาลเมืองสุโขทัย-ลก
ที่อยู่ : ตำบลสุโขทัย-ลก อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ : (073) 612-396, (09) 869-2141

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2539

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบล
สถานที่ตั้ง	สต่าบลสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส 96120
ขนาดพื้นที่	22.5 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	137,078,308.27 บาท (ปีงบประมาณ 2539)
งบประมาณรายได้	170,787,308.27บาท (ปีงบประมาณ 2539)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	422 คน 61 คน พนักงานท้องถิ่น 105 คน ลูกจ้างประจำ 256 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	39,525 คน
จำนวนครัวเรือน	11,359 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	27,550 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	สภาพพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลสุไหงโก-ลก ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ลาดเอียงลงสู่แม่น้ำสุไหงโก-ลก ซึ่งเป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและบริการ โดยจะอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่นในตัวเมือง ใกล้กับ สถานีรถไฟ ส่วนประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเมือง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น ทำสวน ยาง สวนผลไม้ สวนผัก ผลิตกรรมในครัวเรือนและ รับจ้างทั่วไป นอกจากนี้ยังมีประชากรที่มาจากภูมิภาคอื่น เข้ามาประกอบอาชีพในสถาบันเทิง ธุรกิจที่สำคัญ ของตำบลสุไหงโก-ลก คือการพาณิชย์กรรมและการ ท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทย และมาเลเซีย ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและ ชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว เป็นจำนวน มาก